הוראת קח"ר: מדיניות חינוך והסברה בצה"ל לבחירות לכנסת ה-26

עדכון מס' 5, 7/9/26

1. כללי

א. ע"פ פ"מ 8.0105, סעיף 42: "**בחודשיים שלפני יום הבחירות לכנסת** לא יקוימו ביחידות פעולות הסברה, מלבד בנושאים צבאיים, טכניים או מדעיים, וכן שיעורים בעברית."

ב. בהתאם לחוק ולהחלטת יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית הבחירות יתקיימו ביום ט"ז בחשון התשפ"ז, 27 באוקטובר 2026, בחלוף 4 שנים ו-10 ימים ממועד בחירתה של הכנסת ה-25.

ג. במדינת ישראל מוגדרת "תקופת בחירות" החל מ-90 יום לפני מועד הבחירות. בצה"ל יחולו הגבלות לנושאי החינוך וההסברה בהתאם לפ.מ. 8.0105 חודשיים לפני מועד הבחירות, להלן '**תקופת הבחירות**', **שהחלה בתאריך 27 באוגוסט 2026 ותסתיים בתום יום הבחירות, בתאריך 27 באוקטובר 2026.**

ד. בתקופה זו יחיל **חיל החינוך והנוער כסמכות מטכ"לית** לנושא ההסברה והחינוך בצה"ל **כללים מחמירים** שמטרתם למקד את נושאי העיסוק בהסברה הצבאית לנושאים צבאיים בלבד – **בתקופת הבחירות בצה"ל לא יופעלו גורמי חוץ למענה החינוך הצבאי לרבות מכונים אזרחיים ומרצים בהתנדבות** – במטרה לעמוד בהוראות פ"מ 8.0105 ולמנוע תעמולת בחירות ושיח מפלגתי בצה"ל.

ה. בהחלת כללים אלו יובאו בחשבון **הנסיבות הייחודיות** המתקיימות בצה"ל החל מפרוץ מלחמת "התקומה", ובכלל זאת **הלחימה המתמשכת** בחזיתות קרובות ורחוקות **וההפעלה הנרחבת של כוחות מילואים** לאורך פרקי זמן ארוכים. כמו כן, יובאו בחשבון גם **החגים וימי הזיכרון הממלכתיים** המתקיימים במהלך תקופת בחירות זו.

ו. כמו כן, בתקופה זו יתקיימו בצה"ל פעולות הסברה בהובלת מפקדים שמטרתן **חיזוק הממלכתיות והלכידות ועידוד ההשתתפות האזרחית של החיילים באמצעות הצבעה בבחירות.**

2. **<u>מטרת המסמך</u>**

הגדרת מדיניות החינוך וההסברה בתקופת הבחירות בצה"ל.

3. **<u>רציונל</u>**

א. **הזכות לבחור היא אבן יסוד בכל מדינה דמוקרטית, ומהווה ביטוי יסודי לאזרחות ולשותפות במדינה.** ההצבעה בבחירות היא זכות אזרחית שראוי לממש כאזרחי המדינה וכחיילים בצה"ל – זכות ההצבעה נותנת לכל אזרח את היכולת להשפיע על דמותה ועל עתידה של מדינת ישראל.

ב. **תקופת בחירות היא תקופה רגישה** בה על צה"ל לפעול במשנה תוקף על מנת לעמוד בהוראות החוק והפקודה ולמנוע תעמולה פוליטית בקרב חייליו, השפעה אסורה לטובת תמיכה במפלגה כזו או אחרת, ושימוש בחיילים ובצה"ל למטרות תעמולה פוליטית.

ג. במיוחד בעת מלחמה **נדרשת השמירה על צה"ל כגוף ממלכתי,** צבא עם הנמצא מחוץ לוויכוח המפלגתי בישראל ומבצע את החלטות הדרג המדיני הנבחר, ללא קשר לדעות הפוליטיות האישיות של מפקדיו וחייליו.

ד. הנסיבות הייחודיות של הבחירות לכנסת ה-26 – הלחימה המתמשכת והפעלת אנשי מילואים רבים, בהם דמויות מפלגתיות ומתמודדים לכנסת – מחייבת **משנה זהירות** בהקשרים אלו.

ה. לצד זאת, עומדת לחיילי צה"ל הזכות והחובה לגבש עמדה אישית בסוגיות הנמצאות על סדר היום ולהצביע בבחירות בהתאם לצו מצפונם – כמו כל האזרחים בישראל. לצה"ל אחריות מרחיבה בהקשר זה ביחס לחיילים בשירות חובה, **שזוהי להם הפעם הראשונה בה הם מצביעים בבחירות.**

ו. על פי פ.מ 8.0105, **סדר היום החינוכי משתנה בתקופת הבחירות ביחידות צה"ל.** מחד גיסא, תקופת הבחירות מהווה **הזדמנות להעלות על נס את הזכות האזרחית להשפיע ולחזק את משמעות הממלכתיות בצה"ל.** אולם, מאידך גיסא, **בתקופה זו:**

1) **יוגבל העיסוק בנושאי חינוך והסברה לנושאים הנוגעים למשימה ולחיזוק ערכי צה"ל.**
2) **הימנעות מכל נושא שעשוי לעורר מחלוקת** או לזלוג לדיון מפלגתי.
3) קיום פעילות חינוכית בהובלת מפקדים וסגלי חינוך, והגבלת המגע עם גורמי חוץ - גם במחיר של צמצום הפעילות החינוכית.

4. <u>הטמעה:</u>

א. פקודה זו תחול ללא יוצא מן הכלל בכל זרועות וחילות צה"ל, ביחידות סדיר ומילואים, **ותחייב כל לובש מדים.**

ב. ככל פקודה, האחריות על **ביצוע פקודה זו נתונה בידי המפקדים בצה"ל.** סגלי החינוך יסייעו למפקדים בהסברה ובהטמעה של המדיניות.

ג. **המדיניות חלה על כלל יחידות צה"ל**, והיא תופץ בידי מקח"ר בכנסי קפ"ק לסגלי חינוך בכל הרמות.

ד. כל פיקוד/זרוע/חיל יקיים תדרוך על המדיניות לתקופת הבחירות לסגלי חינוך ומשא"ן אשר תחת פיקודו.

ה. המדיניות תופץ במנהלן לכלל המפקדים מדרג הרס"ן ומעלה.

ו. המדיניות תופץ לכלל המכונים האזרחיים הפועלים בצה"ל.

5. <u>בקרה ואכיפה:</u>

א. מפקדי צה"ל וסגלי החינוך יממשו את אחריותם המקצועית בכל הנעשה ביחידתם על פי מדיניות זו.

ב. **סגל החינוך בכל הדרגים יתדרך את מפקדי היחידות, מפקדי המשנה והמטה שתחת אחריותו** בעיקרי המדיניות לקראת ביצוע פעילות חינוך והסברה בתקופת הבחירות.

ג. כפי שיפורט להלן בסעיף 9, **אחריות סגל החינוך הבכיר לקיים בקרה ואכיפה** של המדיניות ביחידות הכפופות לו. בכל מקרה אשר יש השגה לגביו יפנה סגל החינוך לתחום תורה והסברה במקח"ר.

ד. **באחריות סגל החינוך לדווח לרמה ממונה על כל אירוע חריג** או התבטאות חריגה שאינם עומדים עם רוח הפקודה ועם מדיניות זו.

ה. תחום תורה והסברה במקח"ר יוגדר ממונה לבקשות החרגה ולבירור סוגיות בתקופה זו, וימנה בעל תפקיד למענה בהיבטי הסברה בתקופה זו.

ו. מוקד שירותי חינוך (מח"ר) יסייע באכיפה של מדיניות זו באמצעות בקרה שניונית על ההזמנות המבוצעות דרכו.

ז. הנושא ייבדק בשיחות חתך שגרתיות על ידי הרמה הממונה בפיקוד/זרוע/חיל ובמסגרת ביקורות המתקיימות ביחידה.

6. <u>מדיניות התוכן, ההסברה וקיום פעילות חינוכית בתקופת הבחירות:</u>

א. העיקרון היסודי של מדיניות ההסברה בבחירות הוא **מיקוד הפעילות בתמיכה במשימה לאור ערכי רוח צה"ל,** תוך הימנעות מכל פעולה של תעמולת בחירות או מכל פעולה שעשויה להשתמע כתעמולה כזו.

ב. יש להפעיל **שיקול דעת בררני** בהתאם למאפייני היחידה בנוגע **לכל פעולת חינוך** המתקיימת בתקופה זו.

ג. במהלך תקופת הבחירות (כפי המוגדרת בצה"ל, במהלך החודשיים הקודמים למועד הבחירות לכנסת) **יש לקיים שיחת מפקד <u>ייעודית לתקופת הבחירות</u> בהתאם למתווים אשר <u>הופצו בידי מקח"ר</u>** ליחידות טרם תחילת תקופת הבחירות בצה"ל.

ד. להלן פעולות חינוך והסברה **<u>המאושרות</u> באופן עקרוני בתקופת בחירות**:

1) **פעולות התומכות** במשימה באופן מובהק. קרי: יש קשר ישיר בין הפעולה החינוכית ובין הידע הנדרש לביצוע המשימה והבנת הרציונאל שלה. **ללא גורמי חוץ.** לדוגמה: הכנה ערכית למשימה, הרצאות העוסקות בהכרת האויב, סקירות גיאוגרפיות של אזורי לחימה, מורשת קרב יחידתית.

2) **ידע מסמיך במסגרת הכשרות היסוד על פי תיק היסוד – למעט בנושאים שאין לעסוק בהם בתקופת בחירות, כמפורט בסעיף 6 ז' להוראה זו.**

לדוגמה: היכרות עם מגילת העצמאות, רוח צה"ל וערך היסוד ממלכתיות, שיעורים העוסקים בערכים בלחימה, ימי עיון העוסקים בפיקוד על אוכלוסיות ייחודיות. **ללא גורמי חוץ.**

3) **פעילות לקראת חגים ומועדים שהותאמה לתקופת בחירות.**

לדוגמה: הסברה על ימי בין המצרים, פעילות לחגי תשרי, סיורי סליחות שהותאמו לתקופת בחירות. **הסיורים יודרכו ע"י גורמים צבאיים בלבד, ללא גורמי חוץ.**

4) **סיורי ידיעת הארץ.** סיורים העוסקים בתחומי הגיאוגרפיה וההיסטוריה בלבד, ללא עיסוק בנושאי חברה ישראלית, מגוון חברתי וכו'. **הסיורים יודרכו ע"י גורמים צבאיים בלבד, ללא גורמי חוץ.**

5) **הנחלת זיכרון השואה – ביקור במוזיאונים המאושרים על-ידי מקח"ר.**

6) **הבחירה בחיים**. פעילויות לצמצום התנהגות סיכונית בנושאים: סמים אלכוהול, זהירות בדרכים בלבד – **על-ידי גורמים המאושרים על-ידי מקח"ר.**

7) **התנדבות בקהילה.** בכפוף להוראת קח"ר להתנדבות צה"ל בקהילה, למדיניות המובאת בהוראה זו וכן בכפוף לתדרוך המשתתפים והגורמים האזרחיים המפעילים את ההתנדבות בכללי האתיקה של ההסברה בצה"ל. **ללא שיחות עם גורמי חוץ (מעבר לתדרוך על אופי משימת ההתנדבות).**

ה. **שיח בנושא מלחמת "התקומה" וה-7 באוקטובר:**

1) יובהר כי צה"ל יוסיף לפעול להטמעת הלקחים מאירועי ה-7 באוקטובר ולקיים שיח פיקודי.

2) **פעולות ההסברה הנוגעות ל-7 באוקטובר ולמלחמת "התקומה" יועברו על ידי מפקדים וגורמים צבאיים.** השיח יתמקד **בפעולות שבוצעו על ידי הדרג הצבאי**, ולא תהיה בהן כל התייחסות להחלטות הדרג המדיני ולפעולותיו.

3) סיורים במרחב הנגב המערבי **יודרכו אך ורק על ידי גורמים צבאיים** שאושרו על-ידי מקח"ר או על-ידי מפקדים בהתאם להוראת קח"ר למדיניות החינוך וההסברה על ה-7 באוקטובר בצה"ל.

ו. **חגים ומועדים בתקופת מהלך תקופת הבחירות:**

1) במהלך תקופת הבחירות יחולו:

א) חגי תשרי (ראש השנה, צום גדליה, יום הכיפורים, חג סוכות ושמחת תורה).

ב) יום הזיכרון הממלכתי ל-7 באוקטובר.

ג) יום הזיכרון הממלכתי לראש הממשלה יצחק רבין ז"ל.

2) **ימים אלו, ובמיוחד ימי הזיכרון, עלולים להוות מוקד למחלוקת שתועצם בעקבות תקופת הבחירות, ויש להתייחס במשנה רגישות לכל פעילות חינוכית בנושאים אלו.** פעולות ההסברה והשיח הפיקודי בהקשר זה יתמקדו בתכני החגים והמועדים ובזיקתם למשימה הצבאית, במטרה לחזק את צדקת הדרך ורוח הלחימה, בהתאם לדגשים שיופצו על ידי מקח"ר.

3) כלל **הפעילויות יועברו על ידי מפקדים וגורמים צבאיים.**

4) **משפחות שכולות, נפגעי פעולות האיבה ופדויי שבי מאושרים** לשיח בצה"ל בתקופת הבחירות ע"פ רשימה מאושרת, בכפוף לדגשי אתיקה בהסברה בצה"ל ובהתאם

לתדרוך. בכלל השיחות נדרשת נוכחות של סגלי חינוך ומפקד בדרגת רס"ן ומעלה, ובהתאם לפירוט המופיע בהוראת קח"ר: 'הנחייה לגורמי חוץ – מרצים ומעבירי תכני חינוך צבאי בצה"ל'.

ז. **נושאים <u>שאין לעסוק</u> בהם בתקופת בחירות**:

1) שיח פוליטי-מפלגתי בדגש על הצגת מצע המפלגות המתמודדות לכנסת ה-26, דיונים על השקפות המפקד או חייליו הנוגעים למפלגות ולמתמודדים לכנסת ה-26.
2) שיח ופעילויות בנושאי יחסי צבא-חברה, לרבות סוגיות במחלוקת הנוגעות לפעילות צה"ל וזהותו בשיח הציבורי, יחס לקבוצות המשרתות או לא משרתות בצה"ל ואמון הציבור בצה"ל.
3) שיח ופעילויות בנושאי החברה הישראלית, הרכבה, אתגריה, מחלוקות המאפיינות אותה וסוגיות כלכליות הנוגעות בה.
4) אסטרטגיה ומדיניות של מדינת ישראל.

ח. כל **גורם צבאי** המעביר פעילות חינוכית בצה"ל **כפוף למדיניות המובאת בהוראה זו ולכללי האתיקה של ההסברה בצה"ל.**

ט. כל **גורם אזרחי** הלוקח חלק בפעילות חינוכית בצה"ל **יתודרך ע"י קצין חינוך מדרגת רס"ן** ומעלה. יש לתדרך את מעביר הפעילות בכללי האתיקה של ההסברה בצה"ל המופיעים בנספח להוראה זו, ולהחתים על הטופס המצורף.

י. **כל פעילות חינוכית עם גורם אזרחי המתקיימת בתקופת בחירות דורשת <u>נוכחות של סגל חינוך מדרגת סג"ם</u> ומעלה לכל אורכה.**

יא. **לא יתקיימו כלל פעילויות עם גורמי חוץ וגורמים אזרחיים החל מה-18/10/26 ועד לסיום יום הבחירות.**

7. <u>יחידות הביצוע של חיל החינוך והנוער:</u>

א. ככלל, **יחידות ההסברה** של חיל החינוך והנוער תפעלנה כרגיל - בכפוף להתאמת התכנים לאור האמור במסמך זה. תדרוכים ליחידות אלו יתואמו בידי גורמי המטה המפעילים את היחידות. התדרוכים יבוצעו בידי תחום תורה והסברה **טרם תחילת תקופת הבחירות.**

ב. **יחידות "עוז"** תפעלנה בהתאם להנחיות מפקדת מערך החינוך, בכפוף לתדרוך תחום תורה והסברה, תוך הדגשת האתיקה של ההסברה.

ג. **יחידת ההסברה איו״ש** תפעל כרגיל, בכפוף לתדרוך תחום תורה והסברה וליווי ק. חינוך איו״ש תוך הדגשת האתיקה של ההסברה.

ד. **יחידת ״מעבירי הלפיד״** תפעל בהתאם להנחיות מפקדת מערך החינוך, בכפוף לתדרוך תחום תורה והסברה, תוך הדגשת האתיקה של ההסברה.

ה. **מדרשת חינוך ירושלים** תמשיך בהעברת סדרות החינוך המתוכננות בהתאם לגרף, אך תתאים את תכני הסדרות לתקופת בחירות. היחידה תציג למפקדת מערך החינוך עדכון תכניות בתקופת הבחירות לאור המדיניות.

ו. **בה״ד החינוך** ימשיך בהכשרות הבסיסיות והמתקדמות בהתאם לגרף. היחידה תציג לקח״ר עדכון תוכניות בתקופת הבחירות, לאור המדיניות.

ז. **מערך מגן** (״נתיב״, גדנ״ע, הכנה לצה״ל, מחו״ה אלון, חוות השומר, גשרים) - מדיניות לפעילות מערך מגן בקהילה ובמרחב האזרחי תופץ על ידי מפקדת מערך מגן, בהתאם להוראה זו.

ח. **סיב״ה** תתאים את תוכניותיה ותאשרן על ידי מפקדת מערך מגן.

8. <u>פעילות חינוך המועברת ע״י גורמי חוץ ואזרחים:</u>

א. **ככלל לא יתקיימו פעילות חינוך והסברה על-ידי גורמי חוץ** ואזרחים (לרבות מתנדבים) במהלך תקופת הבחירות בצה״ל.

ב. **לוחמי עבר** יעבירו שיחות אך ורק בשמ״פ (שירות מילואים פעיל) או דרך יחידת ״מעבירי הלפיד״ ובכפוף למדיניות המובאת בהוראה זו ולאור כללי האתיקה של ההסברה בצה״ל.

ג. **משפחות שכולות, נפגעי פעולות האיבה ופדויי שבי**: יעבירו שיחות בכפוף למדיניות המובאת בהוראה זו ולאור כללי האתיקה של ההסברה בצה״ל. מפגש עם גורמים אלה ילווה בתדרוך מראש, בקרה ודיווח בהתאם למפורט בסעיף 6 לעיל.

ד. אתרים ומוזיאונים:

1) מותרת פעילות במסגרת **מוזיאונים של משרד הביטחון**, בהתאם לדגשים המובאים בהוראה זו.

2) מותרת פעילות במסגרת **מוזיאונים להנחלת זיכרון השואה** בהתאם לדגשים המובאים בהוראה זו.

3) מותרת פעילות במסגרת **גבעת התחמושת, אתר הנצחה גולני ואתרי הרט"ג, <u>בהדרכה צבאית בלבד</u>** בהתאם לדגשים המובאים בהוראה זו.

4) פעילות בכל מוזיאון אחר תידרש בבקשת אישור חריג שתועבר באמצעות קצינות החינוך בפיקוד/זרוע/חיל **לוועדת החרגות בראשות מפקדת מערך החינוך**.

5) כל פעילות במוזיאון או באתר בתקופת בחירות דורשת תדרוך מראש ונוכחות מלאה של סג"ח או נע"ת חינוך ביחידה בהתאם לסעיף 6, סעיפים קטנים ט'-י"א לעיל.

9. <u>הנחיות לסגל החינוך:</u>

א. סגל החינוך יבצע בדיקה של תכנית החינוך לתקופת הבחירות ביחידתו ויוודא כי היא עומדת בדרישות הקבועות בפ"מ 8.0105 ובהתאם למדיניות זו. במידת הצורך, סגל החינוך יתקן את תכנית החינוך וכן כל פעילות חינוך אחרת ויאשר זאת אצל הרמה הממונה.

ב. על סגל החינוך לקיים בתקופת הבחירות פעילות חינוכית לקראת הבחירות לכנסת תוך שימוש במערכים שהופצו על ידי מקח"ר להסברה בתקופה זו.

ג. באחריות סגל החינוך הבכיר לתדרך את סגל החינוך תחת פיקודו בהתאם להנחיה זו. במקרה של אירוע חריג הנוגע לתקופה זו, חלה על סגל החינוך הבכיר חובת דיווח לממונה בחירות במקח"ר.

ד. ועדה לבקשות החורגות ממדיניות זו תתקיים במהלך תקופת הבחירות אחת לשבועיים בראשות מפקדת מערך החינוך ומפקדת מערך מגן. בקשות ירוכזו ע"י נציגי הפיקודים והזרועות ויועברו לתחום תוה"ס בתיבת מייל ייעודית.

ה. הזנות במוקד שירותי חינוך בנושאים הדורשים אישור פרטני: יש להזין בקשות למוקד כ-3 שבועות לפני מועד הפעילות משום שתהליך האישורים מתארך.

ו. בתחומי התוכן המאושרים וליחידות אשר קיבלו אישור החרגה – יש לתדרך את המכון האזרחי ואת מעביר הפעילות בהתאם להוראת קח"ר על פעילות מרצי חוץ וברוח מדיניות זו.

שם ההוראה	הוראת קח"ר: מדיניות חינוך והסברה בצה"ל לבחירות לכנסת ה-26 עדכון מס' 5
גורם מאשר	קצין החינוך והנוער הראשי, תא"ל סמואל בומנדיל
תאריך עדכון	7 בספטמבר, 2026 כ"ה באלול, ה'תשפ"ו

נספח א': דגשים לפעולה חינוכית ביחידה הצבאית בתקופת הבחירות

נושא	פירוט	הערות
חובת קיום שיח פיקודי ותדרוך כלל המשרתים לתקופת הבחירות באמצעות מערך שיעור לתקופת הבחירות בצה"ל	מערך חובה לחיילים מערך לשיח פיקודי למפקדים מערך לטירונים	מטרת המערך: חיילים וטירונים – חיזוק האחריות האזרחית והממלכתית של חיילי צה"ל ומפקדיו לבחור ולהשפיע. מפקדים – האחריות בשמירת הממלכתיות הצבאית והלכידות ביחידה בתקופת הבחירות.
רוח צה"ל	שיח בהובלת מפקדים המדגיש את יישום ערכי צה"ל כחלק מהעמידה במשימה. לרבות הכנות ערכיות, הסברה בגזרות המבצעיות, סיורים בגזרות המבצעיות.	**ללא מפגשים עם אזרחים, הדרכה צבאית בלבד.**
ה-7 באוקטובר ומלחמת "התקומה"	• **סיורים בנגב המערבי** - בהובלת גורמים צבאיים בלבד. • **מורשת המלחמה** - יועבר על ידי מפקדים ואנשי מילואים בשמ"פ או מרצים מיחידת מעבירי הלפיד בשמ"פ. • **שיחות זיכרון ועדות – מאושרות הרצאות של משפחות שכולות ופדויי שבי. בהרצאות אלו נדרש אישור אל"ם (בהרצאות פדויי שבי – תא"ל), תדרוך בידי רס"ן וחתימה על טופס למרצה. יש לפעול ע"פ המפורט בהנחיה המפורטת באתר החיל.**	יש להמשיך לעסוק בלקחי ה-7 באוקטובר ומשמעותם לצה"ל, לקיים שיח לאור דגשי ההסברה בצה"ל בנושא.
הבחירה בחיים	הדגשת הרעות והערבות ההדדית לצמצום התנהגות סיכונית וכן זיהוי סימני מצוקה ודיווח למפקדים למעורבות וטיפול. **בהתאם להוראה זו מאושרים מרצים אזרחיים לנושא הבחירה בחיים ע"פ המפורט ברשימה המצורפת.**	התוכן יעלה בקנה אחד עם ערכי צה"ל.
מורשת קרב	• סיורים יועברו על ידי מפקדים, סגלי חינוך ומרצים מיחידת מעבירי הלפיד בשמ"פ. • ללא מרצים בהתנדבות (לוחמי עבר). • יאושרו מרצים בשמ"פ או בשירות סדיר. • חל איסור בהזמנת לוחמי עבר/מילואים המתמודדים לכנסת ה-26.	

	• מרצים בשמ״פ מיחידת מעבירי הלפיד יוכלו להמשיך לפעול עד ליום הבחירות.	
ידיעת הארץ	• **ללא עיסוק בסוגיות בחברה הישראלית.** • ללא מיקור חוץ - **הדרכה צבאית בלבד.** • **ביקור באתרים ומוזיאונים** מאושר על פי המפורט ברשימה המצורפת.	
הנחלת זיכרון השואה	המכונים המאושרים להזמנה בתחום הנחלת זיכרון השואה במהלך תקופת הבחירות: • יד ושם • בית טרזין • בית לוחמי הגטאות • בית עדות ניר גלים • יד מרדכי – נדרשת הקפדה כי השיח עוסק בהנחלת זכרון השואה בלבד וללא שיח של אזרחים על ה-7 באוקטובר • גבעת חביבה • משואה	נדרשת נוכחות של סג״ח בהרצאות ובביקור במוזיאונים. בהתאם לדגשים בהוראה זו.
ממלכתיות צבאית	הטמעת ערך יסוד ממלכתיות ברוח צה״ל, יש להתבסס על הכלים והתכנים שפותחו על ידי חיל החינוך והנוער.	לא יאושרו גורמי חוץ בפעילות חינוך והסברה לנושא הממלכתיות בצה״ל.
כשירות תרבותית	ניתן לקיים פעילויות מותאמות על ידי גורמים צבאיים בלבד.	בהתאם לדגשים המובאים במדיניות זו.
אפשרויות ההשכלה בצה״ל	מאושרת הסברה על קורסים ואפשרויות השכלה.	מחויב על פי הפקודות.
קורסי השכלה והוראת עברית	הפעילות מאושרת בכפוף לדגשים המובאים בהוראה זו. מאושר ליווי מדריכות פדגוגיות.	
נתיב	יופעלו בכפוף להתאמת התוכניות ואישורן על ידי מ׳ מערך מגן.	הכשרה צבאית.
תרבות	**הפקות מקור של חיל החינוך** – מאושר בהתאם לרשימה. **חברות הפקה** – מאושר	כל פעולות התרבות בצה״ל כפופות למדיניות המובאת בהוראה זו.

	בימוי, כתיבה ועריכה – מאושר **עיבוד מוזיקלי** – מאושר **הגברה, תאורה והקרנה** – מאושר **תיאטראות ובתי קולנוע** – מאושרים סרטי ילדים (מצוירים ומדובבים). **מנחים** – מאושר לעצרות בלבד, בכפוף לתדרוך פרטני וחתימה על התחייבות. **פעילות למשפחות, אטרקציות, אמני ילדים ואמני חושים** – מאושר בכפוף לחתימה על התחייבות ותדרוך בידי רס"ן ביחידה המזמינה. **אמנים אחרים** – לא מאושר להזמנה בתקופת הבחירות. **מרצים** – לא מאושר להזמנה, למעט משפחות שכולות, משפחות נעדרים, פדויי שבי ונכי צה"ל. **בהרצאות אלו נדרש אישור אל"ם (בהרצאות פדויי שבי – תא"ל), תדרוך בידי רס"ן וחתימה על טופס למרצה. יש לפעול ע"פ המפורט בהנחיה המפורטת באתר החיל.** **סדנאות** – לא מאושר להזמנה בתקופת הבחירות. **סטנד אפ** – לא מאושר להזמנה בתקופת הבחירות. **פעילויות קליקאיט וחדרי בריחה** – מאושר **סיורי טעימות** – מאושר. יש לתדרך את המדריך בהתאם למדיניות.	
נושאי ענף זהות ותודעה יהודית	**סיורי סליחות** – יתקיימו בהתאם למתווים שאושרו על ידי ענף הזהות והתודעה היהודית בלבד. **לא יאושרו הזמנות מכונים לסיורים סליחות מול המוקד.** **שבתות חינוך** – לא יתקיימו שבתות חינוך באמצעות מכונים וגורמי חוץ. **קבלות שבת מוזיקליות** – מאושר בתיאום של ענף זהות ותודעה יהודית, בכפוף לתדרוך ולדגשים בהוראה זו. **קורסי גמו"ש** – ללא מכונים אזרחיים, ניתן לקיים פעילויות מותאמות על ידי גורמים צבאיים בלבד.	הפעילות תעסוק בדיון ערכי לאור ערכי רוח צה"ל בלבד. הפעילות תועבר על-ידי גורמים צבאיים בלבד.
המרכז להעצמת המפקד	**יחידות ההסברה** – המשך פעילות בכפוף למדיניות התוכן.	

	שבוע לכידות – המשך פעילות בכפוף למדיניות התוכן. **המשך מענה בתכניות המטכ"ליות** – המשך פעילות בכפוף להתאמות לאור הוראת קח"ר לתקופת הבחירות. **קיט מג"ד במילואים** – מאושרים סיורי טעימות לאוכלוסיית מילואים בלבד. **מפקדים בשער** – המשך פעילות בכפוף למדיניות התוכן ובתוספת יחידת תוכן על אחריות פיקודית בתקופת הבחירות. **סגירות משימה** – המשך פעילות בכפוף למדיניות התוכן. **רוח איתן** – לא מאושר בתקופת הבחירות **סדנאות לניהול שיח** – לא מאושר בתקופת הבחירות	
המדרשה הצבאית לחינוך בירושלים	**סד"ח טירונים** – המשך פעילות, **בכפוף להתאמות** לאור הוראת קח"ר לתקופת הבחירות. **סד"ח בה"ד 1**– המשך פעילות, **בכפוף להתאמות** לאור הוראת קח"ר לתקופת הבחירות. **סד"ח נגדים** – המשך פעילות, **בכפוף להתאמות** לאור הוראת קח"ר לתקופת הבחירות **מסע "עדים במדים"** – המשך פעילות, בכפוף להתאמות לאור הוראת קח"ר לתקופת הבחירות **מחצבי"ם** – לא מאושר בתקופת הבחירות **ייעוד וייחוד** – לא מאושר בתקופת הבחירות **מולדת** – המשך פעילות, **בכפוף להתאמות** לאור הוראת קח"ר לתקופת הבחירות. **משיב הרוח** – המשך פעילות, **בכפוף להתאמות** לאור הוראת קח"ר לתקופת הבחירות **(ללא מפגש עם התיישבות)** **תפוצות -** המשך פעילות, **בכפוף להתאמות** לאור הוראת קח"ר לתקופת הבחירות	

התנדבות בקהילה	ניתן לקיים בכפוף להוראת קח״ר להתנדבות צה״ל בקהילה, למדיניות המובאת בהוראה זו וכן בכפוף לתדרוך המשתתפים והגורמים האזרחיים המפעילים את ההתנדבות בכללי האתיקה של ההסברה בצה״ל. **באחריות היחידה המתאמת התנדבות לתאם ביטוח מול מוקד התנדבויות בתחום תוה״ס במקח״ר. הפעילות תתקיים ללא שיחות עם גורמי חוץ, מלבד תדרוך על אופי משימת ההתנדבות.**	

נספח - עקרונות האתיקה של ההסברה בצה"ל

עליהם מחויבים גורמי החוץ לשמור בעת העברת פעילויות למשרתי צה"ל

1. **הסברה בצה"ל**

ההסברה בצה"ל היא פעולה או תהליך של מתן פירוש למידע, שתכליתם לטפח את דמותו של צה"ל כצבא עם ממלכתי, ולחזק את חוסן המשרתים והמסגרת לאור יעודו של צה"ל.

צה"ל מקפיד להזמין רק דוברים ממלכתיים שאינם מזוהים פוליטית, ומנחה אותם שבעת המפגש עם משרתי צה"ל יקפידו על **יושרה, ענייניות וייצוגיות בהתאם לעקרונות האתיקה של ההסברה בצה"ל**. זאת במטרה לחזק את **צדקת הדרך, רוח הלחימה ותובנת המשימה של המפקדים לאור ערכי צה"ל וייעודו.**

האתיקה של ההסברה נועדה להבהיר את **הגבולות לשיח חינוכי־ערכי ראוי**, ולתת כלים בידי המפקדים לפעול באופן שבו השיח שהם מובילים יהיה מצוי בתחום זה.

2. **המפקד כמחנך ותפקידו של גורם החוץ**

הובלת התהליכים החינוכיים מוטלת בראש ובראשונה על המפקד. המרצה האזרחי נועד לסייע למפקד לאפשר לו להעמיק את השיח ולטעון את המפקד ופקודיו בידע רלוונטי או בחוויה מתוך קורותיו המחזקת את רוח הלחימה ואת העמידה במשימה לאור ערכי צה"ל. יחד עם זאת, אל למרצה האזרחי להיכנס לנעליו של המפקד ועליו להימנע מלעסוק באופן ישיר בסוגיות הקשורות בתפקיד היחידה וערכיה, בפקודות צה"ל או בכל סוגייה מבצעית אחרת.

על המפקד לנהל שיח מקדים עם המרצה ולהעביר את דגשיו לשיחה. המפקד הוא שיבצע את הפתיחה לשיחה ויציג את מטרותיה, הוא שיקבע את גבולות השיח, ולבסוף הוא זה שיסכם ויחבר את הפעילות החינוכית ליחידה ולמשימותיה.

בעת שיחה של גורם חוץ הנמנה על האוכלוסיות הבאות: מורשת צה"ל של לוחם עבר, מרצים הנמנים משפחת השכול, פצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה, שבויי מלחמה וחטופים שהושבו, משפחות נעדרים, **תתקיים בסיום ההרצאה שיחה בהובלת המפקד עם החיילים לאחר המפגש, בה תינתן הזדמנות לשתף ברגשות ותובנות, ובסופה המפקד יתן דגשים משלו בהתאם למטרות השיחה ואופי השירות ביחידה.** השיחה תדגיש: (1) המחויבות והאחריות לזיכרון ומורשת הנופלים, הנרצחים והנעדרים והוקרת הפצועים בגוף ובנפש ופדויי השבי. (2) העמקת צדקת הדרך בשירות הצבאי וחיזוק העמידה במשימה לאור ערכי צה"ל.

3. **<u>צה"ל כצבא עם</u>**

בעת מפגש עם משרתי צה"ל, יש לזכור כי **צה"ל הוא צבא העם**, המגייס לשורותיו חיילים ומפקדים מכל קשת החברה הישראלית. המשרתים בצה"ל בסדיר ובמילואים הם גם אזרחי המדינה, ומתוקף כך מחזיקים בעמדות, דעות ואמונות מגוונות ביחס לנושאים המצויים על סדר היום הציבורי. בעת שירותם עליהם **לפעול יחד לעמידה במשימה משותפת, ולכידות המסגרת** היא מרכיב קריטי לעמידה מיטבית בכל משימה. חדירתו של שיח מפלג לתוך הצבא עלולה לפגוע בלכידות המסגרת ומתוך כך לפגוע בעמידה במשימה. **הקפדה על עקרונות האתיקה של ההסברה חיונית לשמירה על לכידות זו**.

4. **<u>זיכרון הנופלים, הפצועים ומורשת מערכות ישראל ופעולות האיבה</u>**

העלאת זכר השבויים והנעדרים, הוקרת הנכים והפצועים בגוף ובנפש, והנצחת מי שנפלו חללים במערכות ישראל ובפעולות האיבה - הן נדבכים מהותיים בזהותו ובדמותו של צה"ל. פעולות אלו מהוות מרכיב מרכזי בחינוך החיילים ומבטאות את מחויבותו של צה"ל למשרתים בשורותיו ולבני משפחותיהם.

5. **<u>רוח צה"ל והממלכתיות הצבאית</u>**

"רוח צה"ל" היא תעודת הזהות הערכית של צה"ל, אשר עומדת ביסוד הפעולות הצבאיות של כל חייל וחיילת בצה"ל – בסדיר ובמילואים. בהקשר זה משמשת "רוח צה"ל" את המפקדים והחיילים במערכים השונים בעיצוב דפוסי הפעולה שלהם ומסמנת את הראוי ואת שאינו ראוי. על פי "רוח צה"ל" ינהגו, יחנכו ויבקרו את עצמם ואת זולתם. **כל חינוך לערכים צבאיים בצה"ל חייב להיות בהלימה לרוח צה"ל, והמחויבות אליו משותפת לכל המשרתים, בכל המערכים, המקצועות והדרגות.**

צה"ל הוא צבא ממלכתי, הנתון למרות החוק והממשלה ופועל **כשרק המשימה לנגד עיניו, תוך הימנעות מעיסוק בסוגיות פוליטיות או בסוגיות חברתיות שנויות במחלוקת שאינן קשורות לתפקוד הצבא ולערכיו.** מנגד, **חובה על כל המפקדים בהתאם לדרג ולתפקיד לעסוק בכל סוגיה** מקצועית, ערכית וחברתית **שיש לה קשר ישיר לתפקוד היחידה והצבא** ובכלל זאת בסוגיות צבא-חברה ובסוגיות הקשורות בנושאי חוץ וביטחון, **כל זאת בהתאמה לדרג ולאוכלוסייה ולאור ערכי צה"ל**.

6. **<u>כללי אתיקה בהסברה בצה"ל:</u>**

1. מטרת העל של כל פעולה חינוכית בצבא היא **חיזוק צדקת הדרך ורוח הלחימה של צה"ל**.
2. **"רוח צה"ל" הוא המצפן הערכי** המוביל את רוח הלחימה ומנחה את פעולת צה"ל בשגרה ובחירום.

3. **יש להקפיד על שיח מכבד,** ואין להעיר הערות העלולות לפגוע בחיילים ובמפקדים בהיבטי מוצא, דת, לאום, מין, מעמד או תפקיד.
4. **יש להקפיד על העברת המידע באופן הבא**:
   - אמינות ודיוק בעובדות.
   - מסירת מידע בהקשר.
   - הקפדה על מסרים גלויים.
   - הימנעות מבחירה סלקטיבית של עובדות.
   - יצירת הבחנה ברורה בין עובדות ובין פרשנות.
5. **יש להקפיד על מסרים ממלכתיים:**
   - אין להביע עמדות פוליטיות ומפלגתיות, אין לצדד בגישות פוליטיות או נגדן, ואין להתייחס למפלגות פוליטיות.
   - אין "לנופף" בדגלים חברתיים ו/או באג'נדות חברתיות המצויים במחלוקת ולא הוכרעו על פי חוק או שאינם תומכים את המשימה הצבאית.
   - אין להטיף לעקרונות דתיים או נגד עקרונות דתיים, ואין להטיף למיסיונריות בכל דת שהיא.
   - אין להתבטא בגזענות.
6. **ישנה חשיבות רבה להדגיש מסרים מאחדים ומלכדים, המחזקים את צדקת הדרך ואת רוח הלחימה.**

<u>טופס התחייבות של מרצה/מנחה לפני הרצאה</u>

אני הח״מ_____ ת.ז_____

מתחייב כי:

1. השלמתי שירות צבאי או שירות לאומי על פי חוק או שהנני פטור משירות זה.
2. לא הורשעתי בפלילים בעבירה שיש עמה קלון.
3. לא הבעתי עמדות השוללות את זכות קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית; לא פגעתי או ביזיתי סמלי המדינה; לא הבעתי עמדות גזעניות ואינני קורא בפומבי לסירוב פקודה ולהימנעות משירות.
4. אינני חבר הממשלה או הכנסת, ראש עירייה או ראש רשות מקומית; ואינני מועמד לכנסת או לראשות עירייה או רשות מקומית.
5. אינני מחזיק בתעודת עיתונאי (במקרה וגורם החוץ הינו עיתונאי או איש תקשורת יש לקבל אישור דו״צ להפעלתו בצה״ל).
6. הנני בעל מומחיות בתחום בו התבקשתי להרצות.
7. הנני בעל השכלה והכשרה כפי שהצהרתי למול המכון המפעיל / קציין החינוך ביחידה.
8. בעת שיח עם משרתי צה״ל, לא אעסוק בסוגיות פוליטיות או בסוגיות חברתיות שנויות במחלוקת; לא אביע עמדות פוליטיות ומפלגתיות, לא אצדד בגישות פוליטיות או נגדן, ולא אתייחס למפלגות פוליטיות.
9. קראתי ואישרתי את כללי האתיקה להסברה בצה״ל.

חתימה: _____

תאריך: _____